Mat-Norge:

Baner vei for digitaliseringen

Mat-Norge har utviklet teknologien bak selvbetjente dagligvarebutikker. Selvbetjeningen utgjør likevel bare en brøkdel av hva digitalisering kan gi.

Christian Dietrichson
christian@dagligvarehandelen.no

– Teknologien vår utfordrer ikke etablerte systemer, men legger seg på toppen av dem, sier adm. direktør Hans Olav Bakås.

Fra 2014 har han arbeidet med å utvikle teknologi for dagligvarebutikker, og kunne i juni 2018 bivåne åpningen av landets første selvbetjente og døgnåpne butikk, Hegna Landhandel i Telemark.

Lå langt bak

I 2014 lå bank og forsikring langt foran dagligvarehandelen når det gjaldt digitalisering.

– Innenfor logistikk hadde man kommet langt, men i kundefront hadde det stått stille lenge i dagligvarebutikkene, fremholder Hans Olav Bakås.

Nå har rundt 50 butikker fått teknologien som gjør dem selvbetjente og døgnåpne. Et flertall er små nærbutikker, kanskje med en omsetning på fem-seks millioner.

– Vi gjorde det omvendte av hva som er vanlig innenfor teknologiutvikling; vi startet med de minste, sier Bakås.

Teknologien utgjør et effektiviserings-verktøy som øker butikkenes tilgjengelighet, styrker omsetningen og gir mindre svinn. Samtidig får kjøpmennene en mer fleksibel hverdag og mer fritid.

Teknologisk stillstand: – I kundefront stod det lenge stille i dagligvarebutikkene, sier adm. direktør Hans Olav Bakås i Mat-Norge.

– Og ikke minst får man mer fornøyde kunder, påpeker Bakås.

Lettere å overta

– Vi har fått mange tilbakemeldinger fra kjøpmenn der de takker oss for teknologien. Den gir dem stor frihet, understreker Bakås.

«Det har blitt et helt nytt liv» eller «Nå kan jeg vaske huset midt på dagen» er noen av de takknemlige budskap Hans Olav Bakås har mottatt. Mange steder gjør selvbetjeningen det lettere å få andre til å overta når kjøpmannen trekker inn årene. Den yngre generasjon er ikke like interessert i å gjøre kjøpmannskapet til en livsstil som den eldre ofte har gjort. Teknologien gjør selvbetjente butikker mer attraktive å investere i.

Interessen har vært betydelig fra hele dagligvarehandelen.

– Vi merker pågangen, konstaterer Bakås.

Nå er teknologien til Mat-Norge også på vei inn i bybutikker.

Mat-Norge har kunnet levere sin del av pakken som selvbetjeningen innebærer, også under pandemien. Interessen under den ble ikke noe mindre. Med selvbetjening døgnet rundt var det lettere å opprettholde smittevernet.

Dagens situasjon der dagligvarekjedenes marginer presses, gjør ikke teknologien mindre aktuell.

Tingenes internett

Før en butikk blir selvbetjent, må kjeden gi grønt lys. Installasjonen må passe inn i planene.

Mat-Norge kan passe på langt mer enn bare selvbetjeningen, som utgjør knapt 10 prosent av hva teknologien gir mulighet for.

– Her snakker vi om det som kalles «internet of things», altså om alt som kan styres via nettet, fremhever Hans Olav Bakås.

I en dagligvarebutikk lar for eksempel strøm, ventilasjon og belysning seg styre på denne måten. Butikker med selvbetjening har utstyret som trengs for slike utvidelser.

Med ny teknologi følger også behovet for en endret driftsform for å oppnå de tiltenkte effektene, ikke minst når det gjelder effektivisering. Jo større butikk, desto større blir gevinsten.

– Når teknologiens muligheter utnyttes fullt ut, kan det bety opptil 40 prosent lavere personalkostnader, anslår Bakås.

Trenger Merkur-støtte

Merkur-programmet gir investeringsstøtte til selvbetjenings-teknologi i små nærbutikker, og har samarbeidet tett med Mat-Norge.

– For mange små nærbutikker er det ingen fremtid, for eksempel ved generasjonsskifte, uten digitalisering, sier adm. direktør Hans Olav Bakås i Mat-Norge.

Å få selvbetjening i en liten butikk koster normalt 500.000-600.000 kroner. Mange butikker har ikke finansielle muskler til å dekke dette selv, og er derfor avhengige av Merkur. Her gis det 50 eller 75 prosent støtte innenfor én ordning, og maksimalt 600.000 totalt per kalenderår.

Skal en butikk kunne forsvare en investering i selvbetjening, bør den minst ha en omsetning på tre millioner, mener Bakås.

– Et økende antall butikker tar investeringen selv. De skal lete lenge etter en som er mer lønnsom, erklærer han.

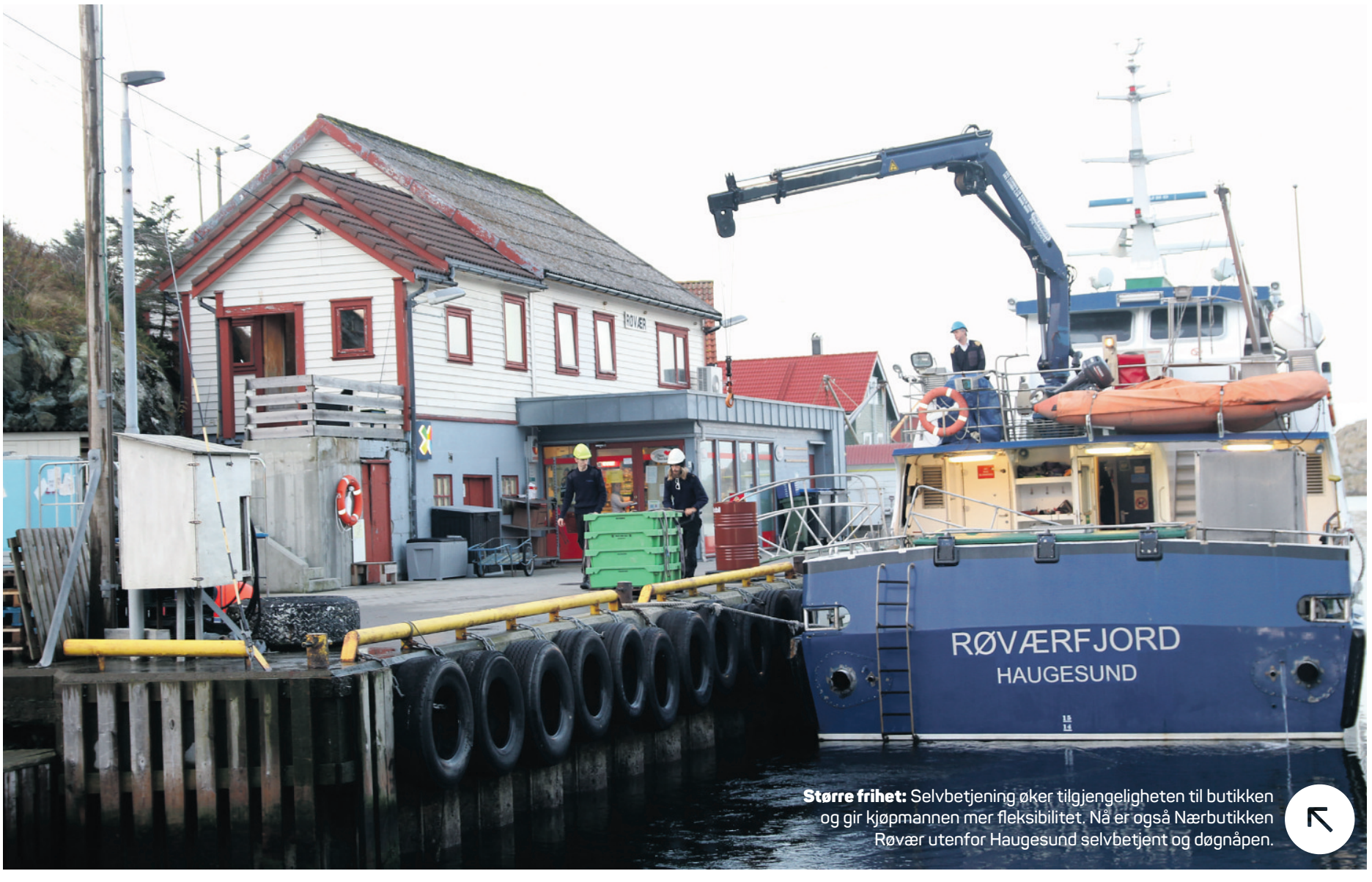

Større frihet: Selvbetjening øker tilgjengeligheten til butikken og gir kjøpmannen mer fleksibilitet. Nå er også Nærbutikken Røvær utenfor Haugesund selvbetjent og døgnåpen.